

POLİTİKA

Trump-Erdoğan zirvesinden çıkan sonuç ne? Uzmanlar görüşmeyi değerlendirdi

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan ile Amerika Birleşik Devletleri Başkanı Donald Trump, Japonya'nın Osaka kentinde düzenlenen G20 Liderler Zirvesi kapsamında bir araya geldi. Erdoğan, Trump ile ikili görüşmesinde, S-400'lerin Türkiye'ye gelmesi durumunda yaptırım iddiaları hakkında konuştuklarını söyledi.

Erdoğan, S-400 - F-35 gerginliği nedeniyle gündeme gelen ABD'den Türkiye'ye yönelik yaptırım iddialarına ilişkin, "Sayın Trump bugün bu konuya açıklık getirdi. Böyle bir şeyin olmayacağını da kendisinden özellikle dinlemiş olduk." şeklinde konuştu. Erdoğan ayrıca, Trump'la stratejik ortaklığa zarar verebilecek çabalarla ilgili endişelerini paylaştığını belirtti. Uzmanlar iki lider aranda yapılan zirveyi ve çıkan sonucu değerlendirdi.

"ABD, Türkiye'yi gözden çıkaramayacağını görmüş durumda"

ANKASAM Başkanı Mehmet Seyfettin Erol, S-400 konusunda ABD Başkanı Trump'ın gerginliği azaltmaya yönelik bir tavır takındığını söyledi. euronews'e görüşmeyi ve iki liderin açıklamalarını değerlendiren Erol, tarafların uzlaşmayı esas alan bir politika izlediğini ve ABD'nin de S-400'lü bir Türkiye noktasında orta yol bulma arayışında olduğunu vurguladı. Erol Türkiye'de merakla beklenen görüşmeyi şöyle değerlendirdi:

"ABD, Türkiye'yi gözden çıkaramayacağını görmüş durumda. Türkiye'nin kararlılığının da farkında. Ne

kadar meseleyi Obama üzerine atsa da ABD yanlış bir politika izledi. Türkiye gelinen aşama itibarıyla Türk-Rus ilişkilerinin geleceği anlamında farklı bir tavra giremez. Ama buradaki önemli bir husus da konjonktürdeki belirsizlikler: Türkiye-ABD, Doğu Akdeniz, Kıbrıs, Suriye merkezli gelişmelere bakıldığında Türkiye'nin güvenlik sorunları var, dolayısıyla caydırıcılık gücünü ortaya koyması gerekiyor. Türkiye'nin ABD'nin NATO'ya duyduğu bir güven eksikliğinin yansıması ve bekasını koruması konusunda kararlılığını ortaya koyan bir tavır. Mevcut krizler devam ederken S-400'lerden vazgeçmesi mümkün değil, Trump sadece S-400 üzerinden krizin daha da derinleşmesini, farklı bir seyre girmesini engellemeye çalışıyor. Trump, Türkiye'de ABD ile ilişkileri devam ettirme eğilimini görüyor, ama ABD'yi de bir tehdit olarak gören, mevcut politikalarını tasvip etmeyen bir politika da söz konusu. ABD, Türkiye'yi beklemediği bir tercihe itmek istemez. Türkiye'ye yönelik yaptırımlar aşamalı bir şekilde harekete geçirilmeye başlarsa, İran politikası başta olmak üzere bölgedeki birçok politikasını etkiler. ABD'yi tekrar Türkiye'yi kazanmaya doğru itiyor. Kaygan bir zemin söz konusu ve ABD bunu görüp değerlendirerek akıllıca davranıyor."

Trump'ın yumuşamasının ardında İdlib merkezli gelişmelerin de etkili olduğunu öne süren Erol, "Burada 10 numaralı güvenlik noktasına yapılan saldırı, İdlib merkezli Türkiye-Rusya ilişkilerindeki sorunlar ABD'ye ümit vermiş durumda. İdlib merkezli Suriye'de yaşanan Türk-Rus ve İran'ın müdahil olduğu gelişmeler, ABD'ye Türkiye ile olan gerilimi yumuşatma ve burada mevcut kriz üzerinden Türkiye'yi yeniden kazanmaya yönelik bir adım olarak görülebilir." dedi.

"Trump, Türkiye'yi en az etkileyecek yaptırımları seçecek"

Washington merkezli Alman Marshall Fonu Ankara Direktörü Özgür Ünlühisarcıklı, Başkan Trump'ın Türkiye'yi F-35 programında tutmasının zor olduğunu belirtti. Trump'ın yardımcı olmak istediğini ancak yapabileceklerinin sınırlı olduğunu anlatan Ünlühisarcıklı son gelişmeleri euronews'e şöyle değerlendirdi:

"ABD'deki savunma çevreleri ve bütün kurumlar, F-35 ile S-400'lerin bir araya gelmemesi gerektiği konusunda hemfikir. Trump istese bile Türkiye'yi F-35 programından çıkarmayı durdurması çok zor. CAATSA yaptırımları konusunda her ne kadar ABD Kongresi'nde bir görüş birliği olsa da ve istisna konusu çok sınırlı durumlarda uygulanabilse de, Trump eğer bu siyasi bedeli ödemeyi ve bütün kurumları karşısına almayı göze alırsa Türkiye'ye istisna uygulayabilir. Öte yandan bunun siyasi maliyeti çok yüksek olacağı için 12 yaptırımdan en az etkileyecek ve kurumlardan ziyade kişileri hedef alacak yaptırım paketi hazırlayacaktır. Obama'yı suçlaması ise, ilk defa olmuyor. İran ile yapılan anlaşmada olduğu gibi kendisini Obama'nın tersi olarak göstermeye çalışıyor."

"Türkiye, S-400 alımı konusunda ve sürecinde tamamen haklıdır"

Galatasaray Üniversitesi Uluslararası İlişkiler Bölümünden Prof. Dr. S. Enis Tulça, Erdoğan-Trump görüşmesi hakkında "Bu sabahki açıklamalar Türkiye'nin S-400 füzelerini Rusya'dan satın alma kararı geçmiş süreci ile ilgili doğruları teslim etmektedir. Böyle bir açıklamanın sahibi eğer ABD Başkanı Sayın Trump ise bu çok daha önemlidir."

değerlendirmesi yaptı.

Prof. Dr. Enis Tulça, Trump ve açıklamalarının önemi hususunda değerlendirmesine şu şekilde devam etti: "Türkiye, S-400 alımı konusunda ve sürecinde tamamen haklıdır. Son dönemde bu alanda yerli sanayide önemli atılımlar gerçekleşmekte olsa da şu veya bu sebepten Türkiye'nin ihmal edilen hava savunma silahlanması, bazı önemli uyuşmazlıklar yaşadığımız komşularımızın müteakbil silahlanmaları ve coğrafyamızın, çevremizin gerçekleri karşısında geç kalınmış bir zaruret in şu sırada telafi edilme gayreti ve zorunluluğudur.

Müttefikimiz ABD'den geçen dönemde temin edilemeyen ve hatta Hollanda'dan ihtiyaç aşamasında NATO çerçevesinde Türkiye'ye konuşlandırılıp sonradan geri alınan füzeler Patriot'lar konusunda ABD ile bir ilerleme sağlanamadığını ortaya açıkça koymuştur.

S-400 alımı Türkiye için bu boşluk ve açığı yakın geleceğinde bölgede oluşabilecek riskler karşısında en suretli, etkin ve belki de pahalı bir şekilde telafi etme zaruretidir. Bu çerçevede kısmen gündeme getirilen Türkiye'nin NATO'dan çıkması konusu ise son derece yanlıştır ve Cumhuriyet tarihimiz için önemli ve büyük bir hata olur."

<https://tr.euronews.com/2019/06/29/trump-erdogan-zirvesinden-cikan-sonuc-ne-uzmanlar-gorusmeyi-degerlendirdi-s-400-patriot>

Kremlin: S-400 anlaşması, Türkiye'ye kısmi teknoloji transferini öngörüyor

Kremlin Sözcüsü Dmitriy Peskov, Türkiye'yle yapılan S-400 hava savunma sistemi anlaşmasının, alıcı ülkeye kısmi teknoloji transferi öngördüğünü söyledi.

Basın toplantısında Türkiye'ye Rusya yapımı S-400 savunma sistemi sevkiyatının şartlarına ilişkin bir soruyu yanıtlayan Kremlin Sözcüsü Dmitriy Peskov, "Sözleşme, (Türkiye'ye) üretim konusunda kısmi teknoloji transferi yapılmasını içeriyor" dedi. Peskov, bununla birlikte transferin kısmi olacağına bir defa daha vurgu yaptı.

Teknoloji transferinin, daha önce ABD ile yapılan Patriot görüşmelerinde de Ankara'nın en önemli şartlarından biri olduğunu biliniyordu. ABD, Rusya yapımı bir sistem olduğu için Türkiye'nin S-400 satın almasına karşı çıkıyor. Türkiye'nin, kendi üretimi olan ve NATO sistemine entegre edilebilecek Patriot savunma sistemlerini almasını istiyor.

Ancak Türkiye Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan da dahil Türk yetkililerse, ABD'nin yaptırım kartını oynamış olmasına rağmen Rusya'dan S-400 satın alma konusunda geri dönüş olmayacağını defalarca söyledi. Söz konusu Rus savunma sisteminin Türkiye'ye sevkiyatının gelecek ay başlaması planlanıyor.

<https://tr.sputniknews.com/rusya/201906291039514310-kremlin-s-400-anlasmasi-turkiyeye-kismi-teknoloji-transferini-ongoruyor/>

Libya Devlet Yüksek Konseyi: Hafter güçlerinin tehditleri Ankara'ya savaş ilanıdır

Hafter güçlerinin, Trablus'un güneyindeki Giryana kentinde alınan yenilgiye 'müsebbib bulma' amacıyla savurduğu tehditlerin "Ankara'ya savaş ilanı anlamına geldiği" ifade edildi. Bu tür açıklamaların, tedavi, ticaret ya da başka amaçlarla dünya ülkelerine giderken İstanbul'u ana hareket noktası olarak kullanan Libyalılara vereceği zarardan büyük endişe duyduğunu aktaran Konsey, Türkiye ile ilişkilere ikili anlaşmalar çerçevesinde devam edileceğini vurguladı. Açıklamada, "Başta Türkler olmak üzere dostlarımıza yönelik herhangi bir saldırı ulusal güvenliğimize verilmiş bir zarar olarak kabul edilecek ve büyük bir kararlılıkla buna karşı koyulacak." ifadesine yer verildi. Konseyin, herhangi bir saldırıya karşı gerekli tedbirleri almak için Ulusal Mutabakat Hükümeti'yle (UMH) iletişim içinde olduğunu belirttiği açıklamada, Birleşmiş Milletler'den (BM) Hafter güçlerini caydıracak tedbirler alması istendi. Hafter'e bağlı güçler, başkent saldırısında Giryana kentinde yaşadığı bozgunun ardından Türkiye'yi hedef alan açıklamalarda bulunmuştu. Halife Hafter'in sözcüsü Ahmed Buzeyd el-Mismari, Libya el-Manara medya platformunun sosyal hesabında yer alan açıklamasında, Libya Hava Kuvvetlerinin, ülke kara sularına yaklaşan tüm Türk gemilerinin hedef alınması yönünde talimat verdiğini, Libya Kara Kuvvetlerinin de Türk hedeflerini düşman hedefleri olarak gördüğünü duyurmuştu. Mismari, aynı açıklamada Libya'da yatırımları olan Türk şirketlerine de yaptırım uygulanacağını iddia etmişti.

<https://tr.sputniknews.com/afrika/201906301039516425-libya-devlet-yuksekkonseyi-hafter-guclerinin-tehditleri-ankaraya-savas-ilanidir/>

Libya'da savaşıyan gruplar kimler? Türkiye ve uluslararası güçler hangi tarafı destekliyor?

Türkiye'ye ait uçak ve gemilerin hedef olacağını ve vatandaşlarının tutuklanacağı tehditlerinin geldiği Libya, Muammer Kaddafi'nin devrilmesinin ardından kaosa sürüklendi. Ülkede 2011 yılından sonra iç savaş yaşanırken iki farklı yönetim ortaya çıktı.

Birleşmiş Milletler'e bağlı Dünya Sağlık Örgütü iç savaşın devam ettiği Libya'da nisan ayının ilk iki haftasında yoğunlaşan çatışmalarda 200'den fazla kişinin yaşamını yitirdiğini duyurdu.

Dünya Sağlık Örgütü'nün (DSÖ), Libya Misyonundan yapılan açıklamada, ülkenin doğusunda konuşlu General Halife Hafter'in 4 Nisan'da başkent Trablus'a yönelik saldırı emriyle patlak veren çatışmalarda bugüne kadar 205 kişinin öldüğü, 913 kişinin de yaralandığı ifade edildi. Açıklamada, Trablus'un önceki gün 2014'ten beri yaşanan "en kötü çatışmalara" sahne olduğunun altı çizildi.

Birleşmiş Milletler de çatışmaların başlamasından bu yana en az 25 bin kişinin yerlerinden olduğunu kaydetti. Bu arada BM başta olmak üzere uluslararası kamuoyundan sivillerin de zarar gördüğü çatışmaların derhal durması yönünde gelen çağrılarsa cephede karşılık bulmuyor.

Arap Baharı olarak tanımlanan kitlesel halk hareketinin rejim karşıtı çatışmalara dönüştüğü ve Muammer Kaddafi'yi koltuğundan ettiği 2011 yılından bu yana siyasi istikrarın bir türlü sağlanamadığı Kuzey Afrika ülkesi Libya'da birden fazla yönetim bulunuyor. Bunlardan birisi ülkenin doğusunda, Mısır sınırına yakın Tobruk'ta bulunan Temsilciler Meclisi ve

diğeri de Trablus merkezli Ulusal Mutabakat Hükümeti.

Öte yandan IŞİD'in 2015'te varlığını hissettirdiği ülkede, örgüte bağlı savaşçılar Kaddafi'nin doğum yeri olan Sirte kentini ele geçirdi. Ancak Türkiye'nin de desteklediği Misratalı güçler, IŞİD'i aynı yıl içerisinde ortadan kaldırdı.

Merkezi Trablus'ta bulunan Ulusal Mutabakat Hükümeti, Birleşmiş Milletler başta olmak üzere Türkiye, Avrupa Birliği ve uluslararası kurumlarca meşru kabul ediliyor ve destekleniyor.

Tobruk merkezli Temsilciler Meclisi'ni ise Mısır Birleşik Arap Emirlikleri, Suudi Arabistan, Fransa ve kısmen Rusya'dan destek buluyor.

Akdeniz'e kıyısı bulunan 6,5 milyon nüfuslu petrol ülkesi Libya'da Kaddafi'nin devrilmesinin ardından yüzlerce irili ufaklı silahlı grup faaliyet göstermeye başladı.

<https://tr.euronews.com/2019/06/30/libya-da-neler-oluyor-kim-kiminle-neden-savasiyor>

Kıbrıs ABD'nin önerileri üzerine limanlarını Rus gemilerine kapatmayı reddetti

Rum Savunma Bakanı Savvas Angelidis, ABD'nin '2019 Doğu Akdeniz'de Güvenlik ve Enerji İşbirliği' yasa tasarısında kabul ettiği revizyonlara rağmen Kıbrıs'ın limanlarını ve altyapısını Rusya'nın ve diğer ülkelerin gemilerinin kullanımına sunmaya devam edeceğini belirtti.

ABD Senato Dış İlişkiler Komitesi'nin '2019 Doğu Akdeniz'de Güvenlik ve Enerji İşbirliği' adlı yasa tasarısını, bölge ülkelerine Rus gemilerine liman hizmetleri sağlamama çağrısı da içeren revizyonlarla birlikte onaylaması üzerine CYBC radyosuna konuşan Angelidis, hiçbir ülkenin Kıbrıs'ı Rusya'nın ya da başka ülkelerin gemilerine liman hizmetleri vermemesi için zorlayamayacağını kaydetti.

Şu anda Kıbrıs'a bu yönde herhangi bir talebin ulaşmadığını, ancak ikilem durumunda Lefkoşa'nın kendi kararlarını alacağını söyleyen Angelidis, Kıbrıs'ın diğer ülkelere genelde insani yardım amacıyla hizmet sağladığını vurguladı.

Kriz durumunda yardım etmek zorunda olduklarına dikkat çeken Rum bakan, Kıbrıs'ın askeri operasyon çerçevesinde hiçbir ülkeyle asla işbirliği yapmadığını da sözlerine ekledi.

Angelidis, Lefkoşa'nın ABD ile ilişkilerini derinleştirme çabalarına devam edeceğine, ancak Kıbrıs'ın bölgedeki istikrar açısından rolüne saygı gösterilmesi gerektiğinin altını çizdi.

Güney Kıbrıs lideri Nikos Anastasiadis daha önce ABD'nin yasa tasarısının ilk şeklini memnuniyetle karşıladığını, ancak daha sonra Kıbrıs'ın bağımsızlığını ve egemenliğini önemli ölçüde etkileyen

revizyonlardan dolayı üzgün olduğunu ifade etmişti.

Rum Savunma Bakanı Savvas Angelidis, ABD'nin '2019 Doğu Akdeniz'de Güvenlik ve Enerji İşbirliği' yasa tasarısında kabul ettiği revizyonlara rağmen Kıbrıs'ın limanlarını ve altyapısını Rusya'nın ve diğer ülkelerin gemilerinin kullanımına sunmaya devam edeceğini belirtti.

ABD Senato Dış İlişkiler Komitesi'nin Demokrat Parti New Jersey Senatörü Bob Menendez ve Cumhuriyetçi Parti Florida Senatörü Marco Rubio tarafından sunulan '2019 Doğu Akdeniz'de Güvenlik ve Enerji İşbirliği' adlı yasa tasarısı, bölgedeki değişimlerin dikkate alınarak ABD'nin stratejisini değiştiren bir dizi girişimden oluşuyor. Tasarı, Kıbrıs'a silah satış yasağının kaldırılmasını, ayrıca Türkiye'nin S-400 planlarını uygulamaya devam etmesi halinde Ankara'ya F-35 uçaklarının satışının yasaklanmasını ve yaptırım uygulanmasını öngörüyor.

https://tr.sputniknews.com/dogu_akdeniz/201906301039520465-kibris-abdnin-onerileri-uzerine-limanlarini-rus-gemilerine-kapatmayi-reddetti/

Yemen'de çatışmalar 7 bin 500'den fazla çocuğun ölümüne ya da yaralanmasına yol açtı

Yemen'de 2013 yılından bu yana 7 bin 500'den fazla çocuk bombardıman, çatışma, intihar saldırıları, mayınlar ya da diğer patlayıcı silahlar nedeniyle öldü veya yaralandı.

BM Genel Sekreteri Antonio Guterres'in yayınladığı raporda, Yemen'de 5 buçuk yılda hava saldırıları, bombardıman, çatışma, intihar saldırıları, mayınlar ya da diğer patlayıcı silahların 7 bin 508 çocuğun ölümü ya da yaralanmasına yol açtığı belirtildi.

Raporda, 1 Nisan 2013 ile 31 Aralık 2018 tarihleri arasında Yemen'de çocuklara karşı çok ağır ihlallerin yaşandığı, çocuk ölümleri ve yaralanmalarının bu ihlallerin başında geldiği, bu dönemde 3 bin 34 çocuğun da Husiler ve hükümet tarafından çatışmalarda kullanıldığı vurgulandı. Yemen'de ayrıca 340 erkek çocuğunun çatışan taraflardan biriyle bağlantısı olduğu suçlamasıyla gözaltına alındığının, çoğu rapor edilmediğinden sadece 11 tecavüz ve cinsel şiddet vakasının doğrulandığı kaydedildi.

BM'nin raporunda ayrıca 5 buçuk yılda insani yardımdan mahrum bırakılan çocuk sayısının çok yükseldiği, bu tür 828 olayın teyit edildiği, yanı sıra 345 okulun kısmen hasar gördüğü ya da yıkıldığı, 258 okulun askeri amaçlarla kullandığı kaydedildi.

<https://tr.sputniknews.com/ortadogu/201906291039515659--yemende-catismalar-7-bin-500den-fazla-cocugun-olumune-ya-da-yaralanmasına-yol-acti/>

Suriyelilere linç girişiminde ekonomik koşullar ve kültürel uyum sorunları etkili oluyor

İstanbul Küçükçekmece'de 12 yaşındaki bir Türk çocuğun yaşıtı olan bir Suriyeli çocuk tarafından sözlü cinsel tacize uğradığı yönündeki iddialar mahalle sakinlerini sokağa dökerek Suriyelilere yönelik linç girişimine dönüştü.

Polis, taciz iddiasını yalanlamış olsa da, yaşanan öfke patlaması sonucunda Suriyelilere ait dükkanlara zarar verilerek bazıları yağmalandı.

Slogan atan ve dağılmayan kalabalığa polis tazyikli su ve göz yaşartıcı gaz ile müdahale etti; gruptaki bazı kişiler de gözaltına alındı.

Koç Üniversitesi'nden doktora araştırmalarına devam eden siyaset bilimci Nezhir Onur Kuru, olayın gerçekleştiği İkitelli Mehmet Akif mahallesinin, etnik gruplar-arası çatışmaya uygun bir sosyolojik zemine sahip olduğunu kaydediyor.

Euronews Türkçe'ye konuşan Kuru, mahallede heterojen ve genç bir nüfusun söz konusu olduğuna, Kürt, Alevi, Sünni ve Suriyeli kimliklerin bir arada yaşadığına dikkat çekiyor.

"Burada gerek ekonomik koşullar gerekse kültürel uyumla ilgili yaşanan sorunlar etkili oluyor. Mahalle sakininin zihninde, "Suriyeliler hem gelip ekmeğimizi alıyorlar hem yardım alıyorlar hem de bizim ahlak kurallarımızı çiğniyorlar" şeklinde bir algı yerleşmiş," diyor Kuru.

Dolayısıyla, düşük gelirli ve etkin politik grupların var olduğu bir ortam söz konusu.

Kuru'nun söz konusu bölgeye dair kaydını tuttuğu veri setine göre, 2014 yılından bu yana Suriyelilerle söz konusu mahalle sakinleri arasında üç kez arbede yaşandı.

Aynı mahallede 2017 yılı eylül ayında mahalle sakinleri ile Suriyeliler arasında çıkan ve toplu bir şiddete dönüşen bir arbedede bir Türk hayatını kaybetmişti.

İstanbul Emniyet Müdürlüğü, 29 Haziran günü yaşanan olayda, herhangi fiziki temas, taciz ya da tecavüz olayının bulunmadığını açıkladı.

İstanbul Valiliği'nden yapılan yazılı açıklamada ise, "Olayın görgü tanığı, mağdur olduğu iddia edilen çocuk ve çocuğun anne-babasının ifadelerinde, 'konunun yanlış anlamadan kaynaklandığı ve herhangi bir kişiden şikayetçi olmadıklarını' beyan ettikleri anlaşılmış olup, adli ve idari tahkikatı sürdürülmektedir" denildi.

Merkezi Ankara'da bulunan Türkiye Ekonomi Politikaları Araştırma Vakfı'ndan (TEPAV) göç ve entegrasyon konusunda uzman Omar Kadkoy'a göre, Suriyelilere yönelik linç girişiminin kökenleri kötü ekonomik koşullara ve halkta hassasiyet yaratan temelsiz iddiaların yayılmasına dayanıyor.

"Herkes aslında aynı gemide, ancak vandalizm, onu daha iyi bir yöne sevketmeyecek," diyen Kadkoy'e göre, yerel merciler ve sivil toplum entegrasyonu şekillendirmede büyük bir sorumluluğa sahip.

"Bunun için yatay ve dikey iletişim mekanizmalarına ihtiyaç var. Ev sahibi topluma, Suriyelilere ilişkin birçok konuda gerçekçi ve düzenli seminerler verilmeli," diyor Kadkoy ve ekliyor:

"Suriyelilerin çevresindeki mahalle sakiniyle yakın bir diyaloga girmesi de oldukça önemli. Entegrasyon, yalnızlık sarmalını kırıyor ve insanları birlikte yaşamaya yöneltiyor."

15 milyonluk nüfusa sahip İstanbul, 560.000 kadar kayıtlı Suriyeliye ev sahipliği yapıyor. Resmi kayıtlara göre geçtiğimiz yıl İstanbul'da yaşanan 32 bin 553 olayın 853'üne Suriyeliler karıştı. Bir diğer deyişle, 100 bin Türk'e düşen olay sayısı 210 iken, 100 bin Suriyeliye düşen olay sayısı 153 düzeyinde.

<https://tr.euronews.com/2019/07/01/suriyelilere-linc-girisiminde-ekonomik-kosullar-ve-kulturel-uyum-sorunlar-etkili-oluyor>

Prof. Öztürk: Marmara Denizi'nde 1985'te ışık geçirgenliği 15 metreydi, şimdi 2 metre, ulusal seferberlik şart

1 Temmuz Kabotaj Bayramı'nda, Türk Deniz Araştırmaları Vakfı (TÜDAV) denizlerimiz için her geçen gün artan ciddi tehlikelere dikkat çekti.

TÜDAV Başkanı Prof. Dr. Bayram Öztürk, "Türkiye denizleri giderek artan ciddi tehlikelerle karşı karşıya. Bunlar kara kökenli kirlenme, aşırı avcılık, kıyıların tahribi, yabancı denizel türlerin girişi ve başlı başına bir tehdit olan iklim değişikliğidir. Ülkemiz bu tehlikelere kayıtsız kalamaz. Ulusal bire seferberlik gerekiyor. Karadeniz'de arıtma eksikliği ve katı atıkların denize atıldığını görüyoruz. Yasadışı ve aşırı balıkçılık canlı kaynaklarımızı tüketiyor" dedi.

Marmara Denizi'nde çözünmüş oksijen eksikliği nedeniyle hidrojen sülfür gazının oluştuğunu söyleyen Öztürk, ışık geçirgenliği hakkında uyardı. Öztürk, "1985 yılında ışık geçirgenliği 15 metreydi, günümüzde 2 metre. Marmara'da canlı kaynaklarının stokları yıprandı ve deniz gıda güvenliğimiz tehdit altına girdi. Marmara'da 100'den fazla yabancı denizel türün girişinin azaltılması için ticaret gemilerinde balast suyu değişiminin durdurulması şart. Yani Marmara korunmayı bekliyor, böylece Karadeniz ve Ege Denizi de iyileşecek. Marmara'nın korunması için bir eylem planına ve koruma alanlarına gerek var" diye konuştu.

Ege ve Akdeniz'deki temiz kıyı ve deniz imajının kirlilik ve betonlaşma nedeniyle bitmek üzere olduğunu belirten Öztürk, "Artan evsel atıklarla ekosistem geri dönülmez bir şekilde hasar görmekte. Evsel atıkların tam olarak bertaraf edilmesi için gerekli yatırımların yapılması

şart. Gemi kökenli kirlenmenin önlenmesi için Mavi Kart uygulaması gözden geçirilmelidir" dedi. Denizlerimizin en derin noktalarında bile plastik atıklar olduğunu belirten Öztürk, şöyle devam etti:

"Tek kullanımlık plastiklerin kullanımı sınırlandırılmalıdır. Denizlerimize yerleşen yabancı deniz canlılarının yayılımında kirlenmenin etkisi var. Birçok yabancı türün yıkıcı etkileri görülmekte. Deniz ulaşımının teşvik edilmesi ve toplu taşımanın özendirilmesiyle, karbon ayak izimiz azalacaktır."

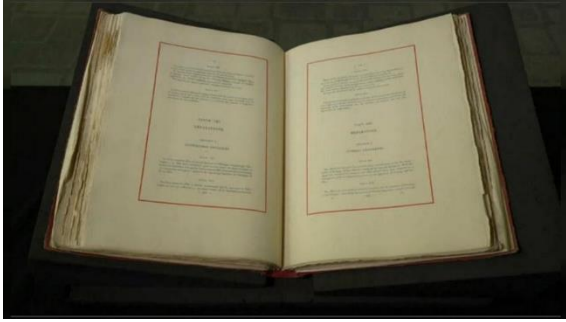
<https://tr.sputniknews.com/cevre/201907011039522683-prof-ozturk-marmara-denizinde-1985te-isisik-gecirgenligi-15-metreydi-simdi-2-metre-ulusal-seferberlik/>

Versay Barış Antlaşması'nın 100. yılı: Versay'ın dünyayı değiştiren 7 sonucu:

Paris barış anlaşmalarının ilki Versay Antlaşması'nın imzalandığı tarihin üzerinden 100 yıl geçti. 1. Dünya Savaşı sonrası dünya düzenini yeniden şekillendiren beş "barış" antlaşmasından biri olan Versay'ın tarihi sonuçları nelerdi?

I. Dünya Savaşı'nın sonu

Dünya Savaşı, 11 Kasım 1918'de sona erdi ancak dünya tarihinin en kanlılarından olan savaş, resmi olarak Versay'ın imzalandığı 28 Haziran 1919 günü bitti.

II. Dünya Savaşı'nın başlangıcı

Versay Antlaşması'nın en önemli mirası, aşırı katı kuralları ve tedbirleriyle Almanya'nın askeri gücünü yeniden eline almasını engellemeyi amaçlayan "Drakonyan maddeleri"nin ekonomik ve politik kriz yaratması oldu. Bu kriz Hitler'in yükselişine yardımcı olarak 2. Dünya Savaşı'nın başlamasına ortam hazırladı.

1. Dünya Savaşı'nın tüm yükünü Almanya'ya yükleyen "savaş suçu" maddesi, tazminatlarla Almanya'yı ekonomik felce uğratarak barış antlaşmasını esasen 20 yıllık bir ateşkese dönüştürdü.

Milletler Cemiyeti

Birleşmiş Milletler'in (BM) öncüsü Milletler Cemiyeti, dünyanın ilk karşılıklı güvence ve savunma ilkesi üzerine kurulmuş birlikti. Milletler Cemiyeti temel olarak barışın sürekliliğini sağlamayı amaçlıyordu.

Nihai Milletler Cemiyeti Sözleşmesi, Versay Barış Antlaşması ile birlikte kabul edildi.

Amerika Birleşmiş Devletleri (ABD) Başkanı Woodrow Wilson "14 maddeli prensipleriyle" Versay'ın önemli bir mimarı olmasına rağmen ABD hiçbir zaman birliğe katılmadı ve Milletler Cemiyeti, dağıldığı 2. Dünya Savaşı sonuna kadar etkisiz kaldı.

Alsas-Loren Fransa'ya katıldı

1871'deki Frankfurt Antlaşması ile Almanya'ya bırakılan Alsas-Loren bölgeleri ve diğer toprak parçaları Versay ile yeniden Fransa'ya verildi. Almanya toplamda yaklaşık olarak 70 bin kilometrekare toprak kaybederek yüzde 10 oranında küçüldü. Ancak Alsas-Loren ve değerli kömür sahalarının kaybı Almanya için "öldürücü" bir darbe oldu.

Uluslararası Çalışma Örgütü

Antlaşma, sosyal koruma, insan onuruna yakışır iş ve maaş gibi küresel hakları genişletmek ve standart hale getirmek için Uluslararası Çalışma Örgütü'nü kurdu.

Yugoslavya fikri somutlaştı

Balkanlardaki anlaşmazlıklar 1. Dünya Savaşı'nın tetikleyici unsurlarından biriydi. Tek bir Slav birliği konsepti Sırp, Hırvat ve Sloven krallıkları oluşana kadar süren çatışmalar boyunca varlık kazanmaya başladı.

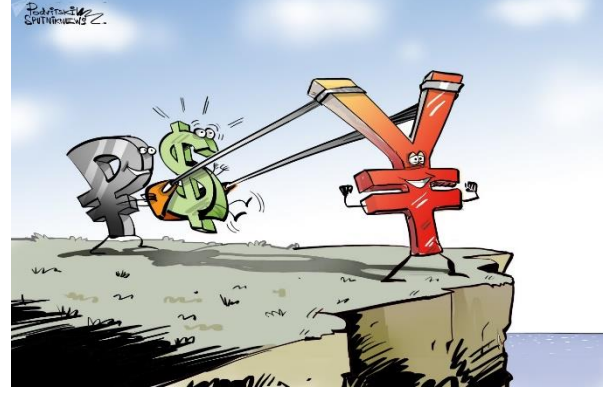
Batılı güçler Versay'da yeni devletler yaratmasa da Karadağ'dan gelen şiddetli itirazlarla bu fikri kabul etmeleri Yugoslavya kavramını somutlaştırdı.

Almanya'nın küresel imparatorluğunun sonu

Versay Antlaşması'nın hükümleri uyarınca Alman sömürgeleri resmi olarak Milletler Cemiyeti mandası altına alındıysa da pratikte İngiltere, Fransa ve Belçika kontrolüne geçti.

Dünya haritasındaki diğer değişiklikler ise Samoa'nın Yeni Zelanda'ya, Yeni Gine'nin Avustralya'ya teslim edilmesi oldu. Bu sömürge oyunları, 2. Dünya Savaşı'na kadar devam etti.

<https://tr.euronews.com/2019/06/28/versay-baris-antlasmasin-100-yil-dunyayi-degistiren-7-sonucu-savas-almanya>

EKONOMİ**Rusya ile Çin, ticarete doları saf dışı bıraktı**

İzvestiya gazetesinin Rusya Maliye Bakan Yardımcısı Sergey Storçak'ın yazısına dayandırdığı haberine göre, Rusya Başbakan Yardımcısı ve Maliye Bakanı Anton Siluanov ile Çin Halk Bankası Başkanı İ Gan anlaşmayı 5 Haziran'da imzaladı.

Haberde, iki ülkenin ticari işlemler için yeni hesaplama mekanizması kurma çalışmaları yürüttüğü de ifade edildi.

<https://tr.sputniknews.com/karikatur/2019/06/28/1039509062-rusya-ve-cin-ticarete-dolari-saf-disi-birakti/>

Merkez Bankası'ndaki yedek akçeyi bütçeye aktarma hazırlığı

Reuters haber ajansı Türkiye'de hükümetin, Merkez Bankası'nın 46 milyar TL değerindeki yedek akçesinin bütçeye aktarılması için bir yasal düzenlemeyi gündeme getirmeye hazırladığını duyurdu. Reuters'a konuşan bir Maliye yetkilisi ve üç farklı kaynak, yılın ilk beş ayında yüzde 225 artış gösteren bütçe açığını kapatmak için bu planın hazırlandığını belirtti.

Reuters'ın haberine göre Maliye Bakanlığı'nın teklifinin önümüzdeki haftalarda Meclis'e gelerek, yasalaşması bekleniyor. Reuters Mayıs ayında yayınladığı haberinde Hazine'nin bu yönde bir hamle yapabileceğini duyurmuştu. Ancak bu plan, Merkez Bankası'nın krizler karşısında güçsüzleştireceği endişesiyle rafa kaldırılmıştı.

Merkez Bankası'nın yedek akçesi, sıradışı durumlara karşı kardan ayrılan para ile oluşturuluyor. Türk basınında çıkan haberlerde karın yüzde 20'sinden ayrılan yedek akçenin yeni düzenleme ile yüzde 6'ya düşürüleceği belirtiliyor.

Kaynak arayışı içerisinde olan hükümetin vergi önlemleri hazırlığı içerisinde olduğu da belirtiliyor. Reuters bu önlemler arasında yıllık geliri 1 milyon TL'yi aşanlara yaklaşık yüzde 50'yi bulan bantta yeni bir gelir vergisinin koyulmasının yer aldığı bilgisi Reuters'ın haberinde yer alıyor.

<https://www.dw.com/tr/merkez-bankas%C4%B1ndaki-yedek-ak%C3%A7eyi-b%C3%BCt%C3%A7eye-aktarma-haz%C4%B1rl%C4%B1%C4%9F%C4%B1/a-49381144>

İFOGRAFIK BİLGİLER

Ekonomik güven endeksi

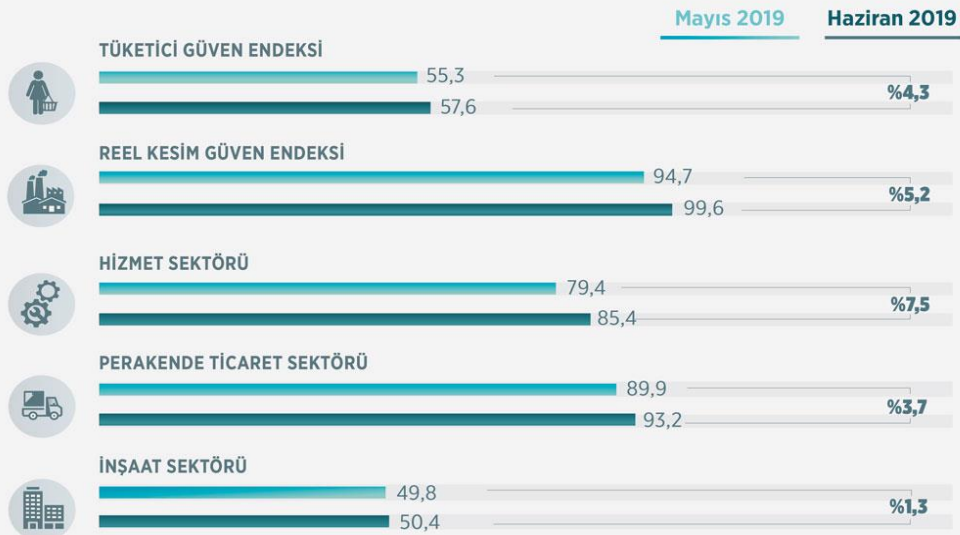
Ekonomik güven endeksi haziran ayında geçen aya kıyasla yüzde 7,6 artışla 77,5'den 83,4'e yükseldi

EKONOMİK GÜVEN ENDEKSİ / HAZİRAN 2019

ENDEKS

SEKTÖREL ENDEKSLER VE DEĞİŞİM ORANLARI / HAZİRAN 2019

• Ekonomik güven endeksi tüketici ve üreticilerin genel ekonomik durumuna ilişkin değerlendirme, beklenti ve değişimlerini özetliyor

Bilimler Tarihi'nin zirvesi: Fuat Sezgin

1924

24 Ekim'de **Bitlis**'te dünyaya geldi

1943

İlkokulu Doğubayazıt, ortaokul ve liseyi Erzurum'da okuyup **İstanbul'a geldi**

Alman şarkiyatçı Hellmut Ritter'in öğrencisi olan Sezgin, hocasının tavsiyesi üzerine İslam bilimlerine yöneldi

1951

İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi'ni bitirdikten sonra Arap Dili ve Edebiyatı üzerine doktora çalışmalarına başladı

1954

"**Buhari'nin Kaynakları**" adlı adli tezini tamamladı

1961

27 Mayıs 1960 darbesinin ardından Millî Birlik Komitesi'nin hazırladığı "**147'lik**"ler arasında yer alması üzerine 36 yaşında **vatanını terk etmek zorunda kaldı**

1966

Frankfurt Üniversitesi'nde misafir doçent olarak ders vermeye başlayan Sezgin, profesör oldu
Bilimsel çalışmalarını **Arap-İslam kültürünün tabii bilimler tarihi** alanında yoğunlaştırdı

1967

Arap-İslam Bilim Tarihi'nin ilk cildini tamamladı

2008

İstanbul **İslam Bilim ve Teknoloji Tarihi Müzesi** Sezgin'in öncülüğünde açıldı

2018

Arap-İslam Bilim Tarihi'nin 18. cildini yazarken 30 Haziran'da tedavi gördüğü hastanede **vefat etti**

2019

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın himaye ve öncülüğünde **2019 yılı, "Prof. Dr. Fuat Sezgin Yılı" ilan edildi**

Alanının en kapsamlı eseri:

ARAP-İSLAM BİLİM TARİHİ

İnsanlık tarihinin başlangıcından bugüne kadar sahasında yazılan en kapsamlı eser olarak gösterilen 18 ciltlik Arap-İslam Bilim Tarihi'nin ilk cildini 1967'de tamamladı. Çalışmalarını sürdürdüğü 18. cilt ise vefatının ardından tamamlandı. Sezgin, bu eseri için yaklaşık 300 bin yazma eseri yerinde inceledi

Diğer bazı eserleri

Buhari'nin Kaynakları	İslam Uygarlığında Mimari, Geometri, Fizik, Kimya, Tıp Saatler, Optik, Mineraller, Savaş Tekniği, Antik Objeler
Bilim Tarihi Sohbetleri	Tanınmayan Büyük Çağ İslam Bilim ve Teknoloji Tarihi'nden
İslam Uygarlığında Astronomi Coğrafya ve Denizcilik	Amerika Kitasının Müslüman Denizciler Tarafından Kolomb Öncesi Keşfi ve Piri Reis
İslam Bilim Tarihi Üzerine Konferanslar	İslam'da Bilim ve Teknik
İslam Kültür Dünyasının Bilimler Tarihindeki Yeri	

HAFTANIN KİTAP TAVSİYESİ

Bu kitap, demokrasinin oluşumu ile konsolidasyonuna yönelik bir çerçeve geliştiriyor. Farklı sosyal gruplar, siyasi güç ve kaynakların paylaşım şekline bağlı olarak, farklı siyasi kurumları tercih ediyor. Bu nedenle, demokrasi vatandaşların çoğunluğunun tercihi iken seçkinlerin karşı olduğu bir yönetim biçimidir.

Vatandaşlar, toplumsal huzursuzluk ve devrim ile tehdit edebildiğinde, diktatörlük kalıcı değildir. Buna karşılık baskının maliyeti yüksek ve imtiyazlar ile ilgili verilen sözler inandırıcı değilse, seçkinler demokrasinin oluşturulmasına mecbur kalabilirler. Demokratikleşme ile seçkinler, toplumsal istikrarı sağlayarak, güvenilir bir biçimde siyasi gücü vatandaşlara aktarabilirler.

Demokrasi, seçkinlerin onu alaşağı etmek yönünde güçlü teşvik yoksa konsolide olabilir. Bu süreçler

- (1) sivil toplumun gücü
- (2) siyasi kurumların yapıları,
- (3) siyasi ve ekonomik krizlerin doğası,
- (4) ekonomik eşitsizliğin düzeyi,
- (5) ekonominin yapısı
- (6) küreselleşmenin biçimi ve kapsamına bağlıdır.

https://www.idefix.com/Kitap/Diktatorluk-ve-Demokrasinin-Ekonomik-Kokenleri/James-A-Robinson/Arastirma-Tarih/Politika-Arastirma/Dunya-Politika-/urunno=0000000722718?gclid=EAIaIQobChMI9sqTltKT4wIVGYjVCh2SAQPkEAAAYASAAEgLQOfD_BwE